

Waarom moet ik dit lezen?

Een uitgave van:

Talindhout
talentcoach

talindhout.nl

Waarom moet ik dit lezen?

Marleen Lindhout

Waarom moet ik dit lezen?

Voorwoord

Huiswerkbegeleiding voor hoogbegaafde leerlingen? Waarom? Superslimme kinderen kunnen toch makkelijk zonder hulp? Als dat je eerste gedachte is bij deze suggestie, dan moet je zeker verder lezen. Het is een vooroordeel om te denken dat alle hoogbegaafde leerlingen automatisch de beste resultaten behalen.

De zelfsturende en autonome hoogbegaafde leerling, de jongere waarvan je waarschijnlijk denkt ‘Die komt er wel alleen’, heeft namelijk ook assistentie en uitdagingen nodig om te blijven excelleren. Als die ondersteuning er niet is op school, of niet eens is herkend dat het om een hoogbegaafde leerling gaat, bestaat het gevaar dat hij onder zijn niveau gaat werken. Maar dat niet alleen, deze jongere kan zich onbegrepen voelen en eindigen als een depressieve drop-out. Het is een extreem, maar zeker niet ongewoon voorbeeld. Gebrekkige ondersteuning kan er zelfs toe leiden dat bepaalde vaardigheden, die nodig zijn om zelfstandig te kunnen functioneren in de maatschappij, ontbreken.

Het is dus essentieel dat kennis over hoogbegaafdheid wordt gedeeld. Dat is ook de reden dat ik dit boek heb geschreven. Ik ben begeleider op het snijvlak onderwijs en zorg en merkte dat ik, ondanks al mijn goede bedoelingen, niet iedereen even goed kon helpen. Van sommige hulpvragen had ik gewoon te weinig kennis. En vooroordelen bleken ook mij niet vreemd. Waarom reageert een hoogbegaafd kind zoals het reageert? Wat zit er achter dat gedrag? Ik wist het niet altijd. Maar het raakte mij wel dat deze potentiële creatieve denkers keihard kunnen vastlopen als ze niet worden begrepen door hun omgeving. Ik heb mij verdiept in de materie en heb daarna een opleiding voor Specialist Hoogbegaafdheid van Wijssein gevolgd. Inmiddels is hoogbegaafdheid en daarbij vooral de hoogbegaafde jongeren, mijn specialisme.

Deze leerschool ging niet helemaal vanzelf. In dit boek laat ik zien waar ik zelf tegenaan liep. De grootste eyeopener voor mij in het begin was dat hoogbegaafde leerlingen gedrag laten zien dat je in eerste instantie niet

Waarom moet ik dit lezen?

als 'hoogbegaafd gedrag' zou interpreteren als je niet goed weet hoe dit zich kan manifesteren. Er zitten keuzes en gevoelens achter het gedrag van hoogbegaafde jongeren die niet direct voor de hand liggen. Ik wil je na laten denken over je eigen aannames en je een zetje geven in een andere kijk- en denkrichting.

Als je meer inzicht hebt in de denkwijzen en voelwijzen van een hoogbegaafde kun je je beter verplaatsen in zijn of haar wereld en betere ondersteuning bieden. Durf daarbij vooral ook out of the box te denken en nieuwe dingen uit te proberen. Ook belangrijk: luister goed naar een hoogbegaafde jongere. Verdiep je in de ander en ga niet uit van wat jij denkt dat 'normaal' is. Ik heb, helaas, geen pasklare oplossingen, omdat een kind of jongere in golfbewegingen leert en je daarbij steeds in samenwerking blijft zoeken naar wat er nodig is.

Ik ben dan ook van mening dat het beter is deze groep vaardighedenondersteuning te geven in plaats van alleen reguliere huiswerkbegeleiding. Dat is een intensiever traject, maar ouders, kind en school leren beter met elkaar samen te werken en elkaar begrijpen. En daar gaat dit boek over. Elkaar beter begrijpen en anders leren kijken.

Marleen Lindhout

December 2022

Waarom moet ik dit lezen?

Inhoud

1.	Anders kijken	13
<hr/>		
1.1.	Geschiedenis van hoogbegaafdheid.....	14
1.1.1.	Alfred Binet (1857 – 1911)	15
1.1.2.	Lewis Terman (1912)	16
1.1.3.	Dąbrowski (1902 – 1980)	19
1.1.4.	Renzulli en Mönks (1985, 1995)	21
1.1.5.	Tessa Kieboom (2007)	23
1.2.	Hoogbegaafdheid gezien via de profielen van Betts & Neihart (1988, 2010).....	23
1.2.1.	Aangepast succesvolle leerling	24
1.2.2.	Onderduikende leerling	26
1.2.3.	Uitdagende creatieve leerling	27
1.2.4.	Dubbel bijzondere leerling	28
1.2.5.	Risico leerling of ook wel drop-out	29
1.2.6.	Autonome zelfsturende leerling	29
2.	Gedrag anders bekeken	33
<hr/>		
2.1.	Joost	34
2.1.1.	Joost en zijn ADHD	35
2.1.2.	Passend onderwijs	37
2.1.3.	Het past niet	38
2.1.4.	Hoogbegaafdheid	39
2.1.5.	Wat nu te doen?	40

2.2. Waar lijkt de mismatch met het onderwijs in te zitten?.....	41
2.2.1. Het schoolsysteem	41
2.2.2. Uitdaging en niveau	43
2.2.3. Bottom-up onderwijs	45
2.2.4. Toetsen	45
2.2.5. 'Ingewikkeld' gedrag	48
2.3. Achter het gedrag kijken.....	49
2.3.1. Ontbrekende leerstrategieën in combinatie met missende vaardigheden	52
2.3.2. Het hebben van andere interesses	52
2.3.3. Eigenschap perfectionisme	53
2.3.4. Aangeleerde hulpeloosheid	54
3. Ondersteunen van de hoogbegaafde jongeren met schoolwerk	57
<hr/>	
3.1. Kennis van hoogbegaafdheid bij de begeleiding.....	57
3.2. De hoogbegaafde jongere in beweging laten komen.....	57
3.2.1. Verwachtingen	58
3.2.2. Doelen	59
3.3. Regels en gevolgen.....	60
3.4. Werken aan ontbrekende studievaardigheden.....	61
3.4.1. Talent × leerstrategie × inzet	63
3.5. Autonomie aanspreken.....	64
3.5.1. Autonomie stimuleren	64
3.5.2. Het verschil tussen proberen en doen	64
3.6. Mindset ondersteuning.....	65
3.7. Toetsen analyseren.....	65
3.8. Samen reflecteren.....	66
3.9. Persoonlijk contact.....	67
3.9.1. Deel persoonlijke ervaringen	68
3.9.2. Geef complimenten	68
3.9.3. Gebruik humor	68
3.9.4. Gespreksvaardigheden	68